

Przeprowadzenie badań archeologicznych (wraz z opracowaniem ich wyników) na trasie inwestycji polegającej na budowie drogi krajowej nr S5 Żnin-Gniezno na odcinku węzeł „Mielno” – Gniezno.

Załącznik nr 3

Inwestorskie odbiory archeologicznych badań
wykopaliskowych – standaryzacja procedur
i dokumentacji odbioru badań wykopaliskowych

I. PRACE TERENOWE

I.1. ODBIÓR PIERWSZY – czynności wymagane od wykonawcy:

- 1) **okazanie zezwolenia na badania;**
- 2) **wskazanie muzeum**, w którym docelowo złożone zostaną zabytki i dokumentacja z badanego stanowiska – konieczne jest pisemne oświadczenie dyrektora muzeum, że zabytki te przejmie i na jakich warunkach oraz oświadczenie wykonawcy, że warunki te spełni;
- 3) **przekazanie pisemnego oświadczenia** kierownika badań na stanowisku (osoba posiadająca zezwolenie na badanie danego stanowiska), że zapoznał się z wymaganiami dotyczącymi procedur odbiorowych, metodycznych i dokumentacyjnych, a zwłaszcza obowiązkiem wnioskowania o wizytacje konserwatorskie na stanowisku i koniecznością przedstawienia przy odbiorze końcowym zaświadczenia podpisanego przez upoważnionego przedstawiciela WKZ o zakończeniu prac wykopaliskowych na stanowisku zgodnie z wydanym zezwoleniem i w zakresie odpowiednim do zaistniałych zagrożeń;
- 4) **okazanie planu warstwicowego stanowiska** z zaznaczoną siatką i zasięgiem stanowiska;
- 5) **prezentacja stanowiska w aspekcie:**
 - a. sposobu usunięcia warstwy ornej¹ oraz jej składowania²,
 - b. metod wykopaliskowych i dokumentacyjnych,
 - c. wglądu do dokumentacji wykopaliskowej,
- 6) **okazanie dokumentacji odbiorowej** (patrz pkt. I.4).

I.2. ODBIORY KOLEJNE

Następują na podstawie przedłożonej przez wykonawcę dokumentacji odbiorowej (patrz pkt. I.4) stanowiącej potwierdzenie stopnia zaawansowania prac oraz charakterystyki przestrzenno-kulturowej poszczególnych części badanego stanowiska archeologicznego.

I.3. ODBIÓR KOŃCOWY:

Podstawą do końcowego rozliczania finansowego prac terenowych jest pełny odbiór końcowy. Dopuszcza się dwuetapowy odbiór końcowy prac terenowych:

1. Odbiór samych prac terenowych wg opisanego wyżej standardu (plus oświadczenie WKZ o zakończeniu prac wykopaliskowych na stanowisku).
2. Odbiór pozostałej dokumentacji wg poniższego zestawienia:

¹ Przedmiotem odbioru będzie więc nie tylko zgodność dokumentacji graficznej obrazującej lokalizację, wielkość, głębokość i rodzaj podłoża na powierzchni, z której usunięto warstwę orną, ale i prawidłowość podjętej decyzji co do zastosowanej metody (w tym ewentualnie rodzaju użytego sprzętu mechanicznego) oraz głębokości. Komisja może odmówić odbioru prac na stanowisku i odnieść się do decyzji WKZ w sprawie możliwości kontynuacji wykopalisk, jeśli stwierdzi, że warstwę orną usunięto naruszając istniejący jeszcze in situ układ nawarstwień, obiektów lub zabytków. Szczególną uwagę należy zwrócić na stanowiska piaskowe (zwłaszcza wydmy), na których często jedynym sposobem odtworzenia pierwotnego układu osadniczego jest ręczna eksploracja warstwy ornej z jednoczesnym wykonaniem planigrafii materiału ruchomego.

² Przy usuwaniu warstwy ornej należy zapewnić oddzielne miejsce na złożenie humusu, który nie może być wymieszany z niżej występującymi warstwami gleby. Również podczas niwelacji hałd po zakończeniu eksploracji należy warstwę humusu rozplantować jako ostatnią.

- 1) kopia oświadczenia podpisanego przez właściwego dla danego terenu WKZ o zakończeniu prac wykopaliskowych na stanowisku zgodnie z wydanym zezwoleniem i w zakresie odpowiednim do zaistniałych zagrożeń;
- 2) okazanie dokumentacji wykopaliskowej (rysunkowej, opisowej i fotograficznej) celem stwierdzenia jej kompletności i zgodnie z uzgodnionym standardem;
- 3) kopia inwentarzy zabytków, próbek, planów i fotografii (ksero lub elektroniczna);
- 4) sprawozdanie z badań zawierające dane z poniższej listy:

a) nazwiska autorów sprawozdania

b) tekst:

- informacje ogólne o stanowisku (dane „metrykalne” stanowiska [w tym obszar AZP i związana z tym numeracja oraz współrzędne], kiedy odkryte, dane o stanowisku przed podjęciem wykopalisk, skład zespołu badawczego, termin badań, zastosowane metody, położenie stanowiska, zbadana powierzchnia, stratygrafia pionowa i stan zachowania, ilość i rodzaj obiektów, ich chronologia, ogólna ilość materiałów ruchomych w podziale na podstawowe kategorie),

- charakterystyka kolejnych faz zasiedlenia (ilość i rodzaj obiektów, charakterystyka najważniejszych wraz z odniesieniem do ich fotografii),

- aktualna karta stanowiska i wnioski konserwatorskie,

c) tabele:

- ogólna charakterystyka funkcji zbadanych obiektów w rozbiciu na fazy zasiedlenia,

- charakterystyka form i rozmiarów obiektów nieruchomych,

- wykaz zawartości obiektów,

d) ryciny:

- mapa lokalizacji stanowiska w skali 1:5 000 z zaznaczonym zasięgiem stanowiska i lokalizacją wykopów,

- plan warstwicowy stanowiska z zaznaczoną siatką wykopów zgodnie z zastosowanym podziałem (np. hektary, odcinki) i numeracją,

- rozplanowanie obiektów w skali 1:200 (zarys wszystkich obiektów przedstawiony realistycznie), wykonany w częściach odpowiednio do zastosowanego podziału na hektary, odcinki, itp.

- fotografie wybranych obiektów (ilustrujące nie mniej niż 5% zarejestrowanych obiektów),

- rysunki i fotografie reprezentatywnych zabytków,

I.4. STANDARDOWA DOKUMENTACJA ODBIORU PRAC

1) dokumentacja graficzna:

- a) plan w skali 1:1000 pokazujący zasięg stanowiska, ewentualny podział stanowiska na sektory (lub hektary itp.), granice powierzchni już odebranych (każda oznaczona rozdzielnie z podaniem daty odbioru) oraz aktualnie oddawaną powierzchnię wykopaliskową,

- b) plan w skali 1:200 obrazujący aktualnie oddawaną powierzchnię wykopaliskową, z oznaczonymi i ponumerowanymi (zgodnie z dokumentacją polową) obiektami w następującej konwencji:

- **obiekty bardzo małe** (obiekty o średnicy do 0,7 m) – **kółko o średni. 3 mm** jednolity kolor – wg legendy oznaczeń kulturowych – uwaga: legenda oznaczeń kulturowych będzie tworzona według upodobań autorów danej dokumentacji, ale musi być jednolita dla wszystkich odbiorów na danym stanowisku,

- **obiekty małe** (obiekty o średnicy 0,71 – 2,5 m = powierzchnia w przekroju poziomym poniżej 5 m kw) – **kółko o średnicy 6 mm** (jednolity kolor – wg legendy oznaczeń kulturowych),

- **obiekty duże** (obiekty o średnicy 2,51 – 5,0 m = powierzchnia w przekroju poziomym do 19,6 m kw) – **realistycznie** (kreskowanie ukośne, kolor – wg legendy oznaczeń kulturowych),

- **obiekty bardzo duże** (obiekty o średnicy powyżej 5,1 m = powierzchnia w przekroju poziomym powyżej 20 m kw) – **realistycznie** (kreskowanie poziome, kolor wg legendy oznaczeń kulturowych),

- **warstwa kulturowa – realistycznie** (oznaczenie zasięgu np. znakiem „Ψ” którego podstawa jest skierowana do wnętrza),

- **oznaczenia modyfikatorów** kolorami dla poszczególnych arów,

- **opis do planu** zawierający dane metrykalne stanowiska, datę odbioru oraz charakterystykę ilościową oddawanej powierzchni uwzględniająca efekty poprzednich odbiorów (dane bieżące oraz sumaryczne dla całości prac) zgodnie z załączonym protokołem odbioru,

c) **dokumentacja fotograficzna** (dostępna do wglądu w czasie odbioru³),

- każdy ar, który jest przedmiotem odbioru, powinien być zilustrowany dwiema fotografiami (każda dla odrębnej połowy ara, ze sfotografowaną! tabliczką znamionową pozwalającą na jednoznaczną lokalizację na planie) przedstawiającymi widok stropów wszystkich obiektów przedstawianych na dokumentacji graficznej (jeśli obiekty były wyróżniane na kilku poziomach to odpowiednio powinna się zwiększyć liczba fotografii),

- obiekty duże i bardzo duże oraz warstwa kulturowa powinny być zilustrowane także fotografiami ich przekrojów pionowych,

2) dokumentacja opisowa:

protokół odbioru zawierający opis rozliczanej powierzchni (zgodny z załącznikiem graficznym) – zostanie podpisany przez Komisję Odbioru na zakończenie wizytacji stanowiska.

II. OPRACOWANIA

II. 1. ZAKRES PRAC REALIZOWANYCH PRZEZ WYKONAWCĘ:

- 1) mapa lokalizacji stanowiska archeologicznego w skali 1: 5 000;

³ Dokumentacja fotograficzna może być okazana także w wersji cyfrowej zapisanej na CD. CD powinien mieć opis (etykieta + zapisany plik tekstowy) zawierający informację o oznaczeniach administracyjnych stanowiska, dacie odbioru i spis fotografii: nazwa pliku – treść.

- 2) plan warstwicowy stanowiska archeologicznego (w skali 1: 1000 lub dokładniejszy) z naniesioną siatką arową nawiązaną do państwowej sieci osnowy geodezyjnej wraz z uproszczonym zobrazowaniem rozplanowania obiektów i warstw;
- 3) graficzne przedstawienie rozplanowania obiektów i warstw z obszaru badań archeologicznych z zaznaczoną siatką i oznaczeniem ich chronologii w skali 1:200 lub dokładniejsze;
- 4) charakterystyka geomorfologiczna;
- 5) charakterystyka kulturowo-chronologiczna materiałów ruchomych;
- 6) charakterystyka form, rozmiarów, funkcji i chronologii obiektów nieruchomych;
- 7) wyróżnienie i charakterystyka faz zasiedlenia stanowiska;
- 8) w uzasadnionych przypadkach, za pisemną zgodą GDDKiA wydaną na wniosek wykonawcy, ekspertyzy przyrodnicze, fizykochemiczne lub historyczne, które będą stanowiły podstawę do uwzględnienia modyfikatora ilości ekspertyz;
- 9) ilustracje (rysunki i fotografie reprezentatywnych dla danego stanowiska obiektów nieruchomych i materiałów zabytkowych);
- 10) archiwizacja danych w komputerowej bazie danych;
- 11) konserwacja i zabezpieczenie zbiorów (przekazanie zbiorów do muzeum wskazanego w zezwoleniu na badania w formie wymaganej przez dane muzeum – m.in. odpowiednie kartony, metryczki i karty katalogowe).

Przyjmuje się następujący tryb postępowania:

II.2. ODBIÓR PIERWSZY: - zaawansowanie prac do 50 %

Do rozliczenia prac Wykonawcy powinni wykonać:

- 1) oznaczenie kulturowo-chronologiczne materiałów ruchomych;
- 2) określenie form, rozmiarów, funkcji i chronologii obiektów nieruchomych;
- 3) wyróżnienie faz zasiedlenia stanowiska;
- 4) wprowadzenie danych o stanowisku do komputerowej bazy danych.

Do rozliczenia prac wykonawcy winni przekazać:

- 1) protokół odbioru wymieniający wykonane prace; ponadto załącznikami do sprawozdania będą tabele 1-3: prace wymienione w p. 1-3 zostaną udokumentowane i rozliczone tabelami zgodnymi ze wzorem obowiązującym w sprawozdaniu z badań terenowych;
- 2) płyta CD z danymi wymienionymi w p. 4.

II.2.1. ODBIÓR DRUGI – zaawansowanie prac do 80%

Podstawą odbioru jest wykonanie pełnego opracowania wyników na stanowisku obejmującego prace wymienione wyżej w p. II.1. 1-11.

Do rozliczenia prac wykonawcy winni przekazać:

protokół odbioru wymieniający wykonane prace; ponadto załącznikami do sprawozdania będą:

maszynopis opracowania wraz z rycinami, fotografiami i tabelami, całość wykonana w konwencji publikacji książkowej w twardej oprawie.

NID zgodnie z warunkami porozumienia z GDDKiA w ciągu dwóch miesięcy od podpisania protokołu odbioru oświadczy – wspierając się dwiema recenzjami - czy opracowanie przyjmuje, czy też oczekuje poprawek, których listę przekaze wykonawcy.

II.3. ODBIÓR KOŃCOWY – 100% zaawansowania prac

Do rozliczenia prac Wykonawcy winni przekazać:

- 1) **Oświadczenie muzeum** (odpowiedniego do wydanego zezwolenia na badania) o przejęciu materiałów i dokumentacji z danego stanowiska, stwierdzające, że zbiory zostały zakonserwowane, mają obowiązującą dokumentację muzealną i będą przechowywane zgodnie z obowiązującymi przepisami muzealnymi lub oświadczenie tego muzeum, że materiały i dokumentację przejmuje biorąc pełną odpowiedzialność za ich zakonserwowanie, wykonanie obowiązującej dokumentacji muzealnej i przechowywanie zgodnie z obowiązującymi przepisami muzealnymi.
- 2) Potwierdzenie przez właściwego WKZ przekazania w/w prac.